Joi, 11 februarie 2021

P9_TA(2021)0055

Rwanda, cazul lui Paul Rusesabagina

Rezoluția Parlamentului European din 11 februarie 2021 referitoare la Rwanda, cazul lui Paul Rusesabagina (2021/2543(RSP))

(2021/C 465/14)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Rwanda,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor,

— având în vedere Principiile și orientările referitoare la dreptul la un proces echitabil și la asistență juridică în Africa,

— având în vedere Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de Rwanda în 1975,

— având în vedere regulile minime ale ONU privind tratamentul deținuților („regulile Nelson Mandela"), revizuite în 2015,

— având în vedere Declarația de la Kampala privind condițiile de detenție din Africa,

— având în vedere scrisorile Biroului Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului (OHCHR) din 30 septembrie 2020 adresate guvernelor Rwandei și Emiratelor Arabe Unite (EAU) referitoare la mandatul Raportorului special pentru tortură și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante, al Grupului de lucru privind detenția arbitrară, al Grupului de lucru privind disparițiile forțate sau involuntare, precum și al Raportorului special pentru promovarea și protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale în combaterea terorismului,

— având în vedere Acordul de la Cotonou,

— având în vedere rezultatele evaluării periodice universale a Rwandei efectuate de Consiliul ONU pentru Drepturile Omului de la Geneva la 25 ianuarie 2021,

— având în vedere Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2020-2024,

— având în vedere Convenția de la Viena privind relațiile consulare din 1963,

— având în vedere declarația Human Rights Watch din 10 septembrie 2020 intitulată „Rwanda: Rusesabagina a fost victima dispariției forțate",

— având în vedere declarația Human Rights Watch din 1 februarie 2021 intitulată „ONU: statele atrag atenția asupra situației drepturilor în Rwanda",

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât legile stricte din Rwanda privind mass-media, impuse în urma genocidului din 1994, continuă să aibă efecte negative asupra libertății de exprimare sub conducerea președintelui Paul Kagame; întrucât guvernul a arestat, reținut și urmărit în justiție criticii și opozanții guvernului în cadrul unor procese motivate politic în Rwanda și i-a amenințat în mod repetat pe cei din afara țării, unii dintre aceștia fiind atacați fizic sau chiar uciși;

Joi, 11 februarie 2021

B. întrucât, în clasamentul Freedom Score, Rwanda are 22 din 100 de puncte [1] și este clasificată ca „țară neliberă"; întrucât represiunea transnațională din Rwanda este extrem de extinsă în ceea ce privește tacticile, țintele și acoperirea geografică și include amenințările digitale, atacurile de tip spyware, intimidarea și hărțuirea membrilor familiei, controlul mobilității, predări și asasinate; întrucât, începând din 2014, guvernul a vizat în mod fizic ruandezii în cel puțin șapte țări;

C. întrucât genocidul etnicilor tutsi din Rwanda, care s-a soldat cu 800 000 până la 1 milion de victime, masacrate în condiții atroce pentru simplul motiv că erau de etnie tutsi și care a fost însoțit de masacrul etnicilor hutu care s-au opus acestei exterminări, continuă să aibă un impact de durată asupra țării și a întregii regiuni;

D. întrucât genocidul și războiul civil care au avut loc în Rwanda în 1994 exercită în continuare un impact negativ asupra stabilității regiunii;

E. întrucât apărătorul drepturilor omului, cetățean belgian și rezident al SUA Paul Rusesabagina, un critic ferm al președintelui Paul Kagame și al guvernului Frontului Patriotic Ruandez (FPR) a fost arestat la Kigali la 31 august 2020, pe baza a 13 acuzații care includeau finanțarea terorismului, jaful armat, răpirea, incendierea, tentativa de omor, vătămarea corporală și violența; întrucât patru dintre aceste acuzații au fost retrase, iar cele rămase au legătură cu evenimente care au avut loc în districtul Nyaruguru în iunie 2018 și în districtul Nyamagabe în decembrie 2018;

F. întrucât în timpul genocidului din 1994 dl Rusesabagina era directorul general al hotelului des Mille Collines din Kigali, unde a oferit adăpost și protecție pentru 1 268 de tutsi și hutu moderați, care fugeau din calea uciderii; întrucât dl Rusesabagina este un activist pentru drepturile omului recunoscut la nivel internațional, a cărui poveste a fost redată în filmul „Hotel Rwanda"; întrucât, pentru aceste fapte lăudabile, el a primit Medalia prezidențială a libertății în 2005;

G. întrucât dl Rusesabagina a înființat partidul politic PDR-Ihumure în 2006 și este în prezent președintele Mișcării pentru Schimbare Democratică, o coaliție care include PDR-Ihumure; întrucât Frontul de Eliberare Națională (FLN), aripa armată a PDR-Ihumure, și-a asumat răspunderea pentru o serie de atacuri armate în 2018;

H. întrucât, la 27 august 2020, dl Rusesabagina a fost transferat forțat de la Dubai la Kigali în circumstanțe incerte și a reapărut abia la 31 august 2020 la sediul Biroului Ruandez de Investigații (BRI); întrucât instanța din Rwanda a declarat că dl Rusesabagina a fost arestat la Aeroportul Internațional Kigali, contrazicând o relatare anterioară a poliției, în care se afirmă că acesta a fost arestat prin „cooperare internațională"; întrucât autoritățile EAU neagă orice implicare în transferul său și în arestarea sa ulterioară; întrucât detenția legală și transferul unui suspect dintr-o țară în alta pentru a face față procedurilor penale ar trebui să se desfășoare prin intermediul unor proceduri de extrădare supravegheate de un tribunal independent;

I. întrucât dlui Rusesabagina i s-a refuzat accesul la un avocat ales de el; întrucât avocaților internaționali pe care i-a reținut pentru apărare li se refuză în continuare autorizațiile necesare pentru a-l reprezenta;

J. întrucât rechizitoriul dlui Rusesabagina, dosarul cauzei și alte documente necesare pentru pregătirea apărării sale au fost confiscate la 23 decembrie 2020 de către directorul închisorii Mageragere; întrucât directorul închisorii a fost arestat la 8 februarie 2021; întrucât procesul dlui Rusesabagina și al altor 19 persoane acuzate de legături cu organizații teroriste a fost amânat pentru 17 februarie 2021; întrucât motivul oficial indicat pentru această amânare este incapacitatea guvernului ruandez de a se întâlni cu avocatul său din cauza restricțiilor legate de COVID-19;

K. întrucât familia dlui Rusesabagina este extrem de îngrijorată de starea sa medicală, deoarece acesta este un supraviețuitor al cancerului și suferă de o afecțiune cardiovasculară pentru care ia medicamente cu prescripție medicală; întrucât, conform relatărilor, medicamentele pe care familia i le-a trimis dlui Rusesabagina cu valiza diplomatică a Ambasadei Belgiei din Rwanda nu i-au fost niciodată administrate; întrucât acesta primește medicamente prescrise de un medic ruandez, fără a ști ce substanțe active conțin;

---

[1] Potrivit raportului Freedom House „Libertatea în lume în 2020"

1. condamnă dispariția forțată, predarea ilegală și detenția fără posibilitatea de a comunica a lui Paul Rusesabagina;

2. subliniază că dispariția forțată a dlui Rusesabagina în perioada 27-31 august 2020 încalcă obligațiile asumate de Rwanda în temeiul Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice (articolele 6 și 9), al Convenției împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (articolele 2 și 16) și al Declarației Universale a Drepturilor Omului (articolul 9);

3. reamintește că extrădarea oricărui suspect către o altă țară ar trebui să aibă loc numai prin intermediul unor proceduri de extrădare cu supraveghere independentă, astfel încât să se garanteze legalitatea cererii de extrădare și să se asigure că dreptul persoanei suspectate la un proces echitabil este pe deplin garantat în țara solicitantă;

4. condamnă restricțiile impuse de autoritățile ruandeze asupra drepturilor și libertăților fundamentale, precum și utilizarea arbitrară a arestării preventive pentru reprimarea disidenților, fără a-i oferi dlui Rusesabagina garanțiile minime pentru un proces echitabil sau fără a-i permite contactul periodic cu familia sa;

5. invită autoritățile ruandeze să furnizeze o prezentare completă și coroborată a modului în care domnul Rusesabagina a fost reținut și transferat la Kigali; solicită o anchetă internațională, independentă, transparentă și credibilă cu privire la transferul și arestarea dlui Rusesabagina;

6. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la încălcările drepturilor dlui Rusesabagina; îndeamnă autoritățile ruandeze să permită dlui Rusesabagina să fie audiat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, care să aplice standardele internaționale privind drepturile omului; reamintește guvernului ruandez obligația pe care o are de a garanta drepturile fundamentale, inclusiv accesul la justiție și dreptul la un proces corect, așa cum se prevede în Carta Africană și în alte instrumente internaționale și regionale privind drepturile omului, inclusiv Acordul de la Cotonou, în special articolele 8 și 96; solicită magistraturii ruandeze să îi asigure dlui Rusesabagina un proces în apel prompt și echitabil, care să respecte standardele stabilite de dreptul ruandez și de cel internațional;

7. solicită ca dlui Rusesabagina să i se acorde consultații confidențiale cu avocatul ales de acesta, precum și contacte regulate și sigure cu familia sa; reamintește autorităților ruandeze că dl Rusesabagina are dreptul de a avea acces integral la actul de punere sub acuzare, la dosarul cauzei și la alte documente pentru a contesta legalitatea arestării sale; reamintește principiul juridic al prezumției de nevinovăție;

8. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la starea de sănătate a dlui Rusesabagina, în special având în vedere că expunerea la COVID-19 îi poate pune viața în pericol grav; invită guvernul ruandez să garanteze, în toate circumstanțele, integritatea fizică și starea psihologică bună a dlui Rusesabagina și să îi permită acestuia să își ia medicamentele obișnuite; invită guvernul ruandez să permită monitorizarea situației sale medicale de către un medic din Belgia, astfel cum a solicitat ministrul belgian al afacerilor externe la 4 februarie 2021; invită guvernul ruandez să se asigure în continuare că toți deținuții beneficiază de asistență medicală adecvată;

9. condamnă procesele motivate politic, urmărirea în justiție a opozanților politici și anticiparea rezultatului proceselor; îndeamnă autoritățile ruandeze să asigure separarea puterilor administrative, legislative și judiciare, în special independența sistemului judiciar; invită Rwanda să își deschidă sfera politică și să își îmbunătățească situația drepturilor omului; se așteaptă ca Rwanda să pună în aplicare recomandările evaluării periodice universale a acestei țări efectuate de Consiliul pentru Drepturile Omului de la Geneva la 25 ianuarie 2021;

10. invită guvernul Rwandei să respecte și să sprijine pe deplin dreptul de a protesta și dreptul la libertatea de exprimare, precum și dreptul de întrunire și să nu încerce să limiteze aceste drepturi;

11. solicită guvernului rwandez să ratifice Convenția internațională pentru protecția tuturor persoanelor împotriva disparițiilor forțate și Statutul de la Roma pentru a deveni stat membru al Curții Penale Internaționale; îndeamnă Rwanda să permită Subcomisiei ONU pentru prevenirea torturii și a altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante să își reia vizitele; invită autoritățile rwandeze să-și revizuiască urgent declarația prin care permite persoanelor și ONG-urilor să depună plângeri la Curtea Africană a Drepturilor Omului și să reinstituie și să reintroducă respectiva declarație;

12. solicită Uniunii Europene să ia măsuri imediate pentru a se asigura că legalitatea arestării și judecării dlui Rusesabagina este investigată și că drepturile sale în calitate de cetățean al UE sunt respectate în toate etapele acestui proces; invită delegația UE în Rwanda, precum și reprezentanțele diplomatice ale statelor membre, în special Ambasada Belgiei în Rwanda, să monitorizeze procesul dlui Rusesabagina, să îl viziteze în închisoare pe dl Rusesabagina și să aducă în discuție cazul său în schimburile lor cu autoritățile ruandeze;

13. invită Serviciul European de Acțiune Externă, Comisia și Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului să consolideze dialogul privind drepturile omului cu Rwanda la cele mai înalte niveluri, pentru a se asigura că țara își respectă angajamentele bilaterale și internaționale; subliniază că, în contextul activității în materie de dezvoltare internațională în Rwanda, ar trebui să se acorde prioritate într-o măsură mult mai mare drepturilor omului, statului de drept, guvernării transparente și deschise sugestiilor;

14. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, statelor membre ale UE, Reprezentantului special al UE pentru drepturile omului, Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Secretarului General al ONU, instituțiilor Uniunii Africane, Comunității Africii de Est, Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE, Parlamentului Panafrican, apărătorilor lui Paul Rusesabagina, precum și președintelui și Parlamentului Rwandei.